

Важливо зауважити, що ми не припиняємо зусиль на всіх фронтах, включаючи розвиток економіки країни. Наприклад, в лютому 2022 року відбулося офіційне відкриття Дія.City, спеціального правового режиму, спрямованого на підтримку IT-галузі. Кульмінацією цього процесу стало реєстрування понад 800 резидентів станом на березень 2024 року, включаючи як малі стартапи, так і великі IT-компанії. Повільно, але впевнено нові закони, наприклад, Закон України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» від липня 2021 року, спрямовані на розвиток економіки та впровадження різних моделей IT-бізнесу, починають діяти та використовуватися на практиці. Ці закони, я сподіваюся, стануть основою для економічного розвитку незалежної України в мирний час.

Розглянемо даний Закон більш детально, розглянемо його основні положення. Зокрема, Дія.City є єдиним правовим та економічним простором, де компаніям, займаючимся IT-бізнесом, за умови отримання статусу резидента Дія.City, буде зручно, вигідно та прозоро працювати. Вони матимуть додаткові можливості розвитку завдяки спрощеному оподаткуванню. Крім того, найменшим працівникам буде забезпечено необхідне обладнання для виконання роботи та певні соціальні гарантії.

Головною метою Дія.City безумовно є підвищення інвестиційної привабливості IT-сектору української економіки.

Поміж особливостей оподаткування наявна можливість укладати з найманими працівниками гіг-контракти. Це особлива форма залучення спеціалістів, яка поєднує в собі ознаки як трудового, так і цивільно-правового договору. За такими контрактами співробітників не зараховують у штат, а запрошують на конкретні проекти, де вони мають вирішити поставлені завдання визначеними термінами. По суті, це фрілансери, які працюють офіційно над певними завданнями, не у формі ФОПів, але мають соціальні гарантії, такі як відпустка, лікарняний та інші. Отже, гіг-контракт є більш гнучким інструментом у регулюванні цивільно-правових відносин, який забезпечує гіг-спеціалістам соціальні гарантії.

Відповідно до Закону гіг-контракт – це: «цивільно-правовий договір, за яким гіг-спеціаліст зобов'язується виконувати роботи та/або надавати послуги відповідно до завдань резидента Дія Сіті як замовника, а резидент Дія Сіті зобов'язується оплачувати виконані роботи та/або надані послуги і забезпечувати гіг-спеціалісту належні

умови для виконання робіт та/або надання послуг, а також соціальні гарантії, передбачені розділом 5 Закону» [9].

Гіг-контракт укладається між резидентом Дія.City та гіг-спеціалістом у письмовій (електронній) формі. Всі гіг-спеціалісти рівні між собою та обираються резидентами Дія.City відповідно до рівня їх професійної якості. Процес укладення гіг-контракту може відбуватися онлайн за допомогою електронної пошти, комп'ютерних програм або месенджерів.

Важливою перевагою гіг-контрактів є можливість узгодження індивідуально напрацьованих умов між сторонами. Це забезпечить резидентам найбільшу ефективність вкладених коштів та максимальні прибутки, а гіг-спеціалістам дозволить працювати відкрито, забезпечуючи при цьому базові соціальні гарантії.

Згідно з чинним законодавством, статус резидента Дія.City можуть отримати юридичні особи, що зареєстровані згідно з українським законодавством (тобто фізичні особи-підприємці не можуть бути резидентами) та які (згідно з пунктом 141.10 статті 141 Податкового кодексу України) подали відповідну заяву до контролюючого органу за своєю податковою адресою.

Юридичні компанії, що стають резидентами Дія.City, можна розділити на дві категорії: 1) великі компанії та 2) маленькі компанії (початкові стартапи). Для кожної з цих груп існують певні умови, яким їм необхідно відповідати, щоб мати статус резидента. Наприклад, щодо першої категорії, компанія повинна мати середню заробітну плату на рівні не менше 1200 євро, отримувати 90% доходів від кваліфікованих видів діяльності та мати не менше 9 працівників або гіг-спеціалістів протягом звітного періоду. У випадку маленьких компаній (друга категорія) річний дохід не повинен перевищувати 7,5 мільйонів гривень, а 90% доходів має бути отримано від кваліфікованих видів діяльності; компанія повинна бути зареєстрована не раніше, ніж за 24 місяці до подання заяви на отримання статусу резидента.

Зауважимо, що під час введення в дію воєнного стану в Україні умови резидентства в Дія.City були значно спрощені. Також критерії резидентства були максимально спрощені до скасування воєнного стану в Україні.

Аналіз законодавства, що було введено в дію, дозволяє зробити висновок про більш вигідні умови праці як для компаній-резидентів Дія.City, так і для гіг-спеціалістів. Кожна сторона має свої переваги, стимули та надію на стабільну й три-

валу співпрацю, а не просто укладання окремих цивільно-правових договорів на виконання певних видів робіт.

Висновки. Дослідження розвитку суспільства, законодавства та підходів до укладення правочинів та гіг-контрактів виявляє важливі тенденції в еволюції сучасного правового середовища. Суспільство постійно зазнає впливу стрімкого технологічного прогресу, що вимагає від законодавства та правової практики адаптації до нових реалій.

У процесі дослідження виявлено, що традиційні поняття та категорії, які раніше використовувалися для укладення правочинів, перебувають у процесі удосконалення та реінтерпретації. З'являються нові аспекти розуміння та сприйняття юридичних понять, що відображають потреби сучасного суспільства та бізнес-середовища.

Зокрема, виведення розуміння деяких категорій, таких як поняття гіг-контрактів, на зовсім інший рівень розуміння свідчить про прогресивний підхід до укладення правочинів та сприяє створенню нових, більш ефективних механізмів взаємодії між учасниками правових відносин.

В цілому, дослідження показує, що розвиток суспільства і технологій впливає на еволюцію правових норм, стандартів та практик. Адаптація до цих змін вимагає постійного вдосконалення законодавства та підходів до укладення правочинів, щоб забезпечити ефективну захисту прав та інтересів усіх учасників юридичних відносин у сучасному, динамічному світі.

В даному контексті запровадження і використання гіг-контрактів в Україні є перспективним напрямком як для розвитку компаній, пов'яза-

них з ІТ, так і для гіг-спеціалістів. Зокрема, гіг-контракти як стратегічний інструмент для компаній ІТ-галузі характеризується гнучкістю та масштабованістю (можливістю залучення гіг-спеціалістів для виконання конкретних завдань або проектів); ефективністю (можливістю використання гіг-контрактів для швидкого реагування на змінні вимоги ринку та швидкої масштабування команд); зменшенням витрат (унікненням постійних витрат на зарплати та інфраструктуру для повного робочого часу). Також мають місце певні переваги гіг-контрактів для гіг-спеціалістів, серед яких: гнучкість та самостійність (можливість працювати на різних проектах та змінювати графік роботи відповідно до власних потреб), розвиток навичок (можливість отримання досвіду та розвитку навичок у різних сферах завдяки роботі над різноманітними проектами), більші можливості для кар'єрного зросту (можливість працювати з різними клієнтами та компаніями, розширюючи свої контакти та можливості).

Тож запровадження та використання гіг-контрактів в Україні є перспективним напрямком для розвитку як компаній ІТ-сектору, так і для гіг-спеціалістів, є передумовою створення сприятливого регуляторного середовища та ефективних моделей управління для успішної реалізації потенціалу гіг-контрактів.

Разом з тим, дана тема потребує майбутнього дослідження в сфері розвитку відповідного законодавства та регуляторного середовища для регулювання гіг-контрактів, розробки ефективних моделей управління гіг-спеціалістами та їхнім відношенням до компанії.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Що таке гіг-контракт і хто має право на його впровадження. URL: <https://www.bdo.ua/uk-ua/insights-2/information-materials/2022/what-is-a-gig-contract-and-who-has-the-right-to-implement-it>.
2. Режим Дія Сіті та гіг-контракт. URL: <https://www.buh24.com.ua/rezhim-diya-siti-ta-gig-kontrakt/>.
3. Що таке гіг-контракти і які пункти в них варто прописати. Розбір DOU з коментарями експертів. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/cards-about-gig-contracts/>.
4. Гіг-контракт: що це таке, особливості та відмінності від ФОП. URL: <https://legalaid.ua/ua/shho-take-gig-kontrakt/>.
5. МИСНИК Н. Гіг-контракти. Що це таке? Які умови та особливості таких контрактів? URL: https://biz.ligazakon.net/news/205724_gg-kontrakti-shcho-tse-take-yak-umovi-ta-osoblivost-takikh-kontraktv.
6. Що таке гіг-контракт і хто його укладає? URL: <https://vchasno.ua/shcho-take-gig-kontrakt/>.
7. Коваль М. Гіг-контракти для ІТ-спеціалістів в Україні: що важливо знати бізнесу. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2021/09/24/678133/>.
8. Тарасюк С.М. Особливості застосування гіг-контрактів резидентами правового режиму Дія Сіті. *Юридичний вісник*. 2022. № 2 (63). С. 133–142.
9. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні: Закон України від 15.07.2021 № 1667-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text>.

Давидова Ірина Віталіївна

Від правочину до гіг-контракту

Стаття присвячена аналізу розвитку категорії правочину, особливостей застосування гіг-контрактів, визначення сутності останніх та їх місця в системі договірного права.

Зазначено, що гіг-контракти є специфічним типом контрактів, які поєднують в собі елементи традиційних правочинів з інноваційними підходами та технологіями. Відмінність гіг-контрактів від традиційних правочинів полягає в їхній прогресивності та адаптивності до сучасних реалій ринку. Ці контракти враховують швидко змінюючіся умови бізнесу та технологічні інновації, забезпечуючи гнучкість та швидкість укладення та виконання угод. Сутність гіг-контрактів полягає в їхній здатності до створення складних мережевих відносин між різними сторонами, включаючи фізичних та юридичних осіб, компанії, установи тощо.

Проаналізувавши введене в дію законодавство, можна зробити висновок про більш вигідні умови праці на ринку як для компаній-резидентів Дія.City, так і для гіг-спеціалістів. Кожна сторона має свої переваги, стимули та сподівання на стабільну й тривалу співпрацю, а не лише укладання окремих цивільно-правових договорів на виконання певних видів робіт.

Встановлено, що запровадження і використання гіг-контрактів в Україні є перспективним напрямком як для розвитку компаній, пов'язаних з ІТ, так і для гіг-спеціалістів. Зокрема, гіг-контракти як стратегічний інструмент для компаній ІТ-галузі характеризується гнучкістю та масштабованістю; ефективністю; зменшенням витрат. Також мають місце певні переваги гіг-контрактів для гіг-спеціалістів, серед яких: гнучкість та самостійність (можливість працювати на різних проектах та змінювати графік роботи відповідно до власних потреб), розвиток навичок (можливість отримання досвіду та розвитку навичок у різних сферах завдяки роботі над різноманітними проектами), більші можливості для кар'єрного зросту (можливість працювати з різними клієнтами та компаніями, розширюючи свої контакти та можливості).

Ключові слова: правочин, договір, гіг-контракт, зобов'язання, бізнес, цивільні правовідносини, сторони договору, укладення договору, зміна договору, розірвання договору, договірні зобов'язання, зустрічні інтереси, зустрічні обов'язки, цифровізація.

Davydova Iryna

From employment to gig contract

The article is devoted to the analysis of the development of the deed category, the features of the application of gig contracts, the definition of the essence of the latter and their place in the system of contract law.

It is noted that gig contracts are a specific type of contracts that combine elements of traditional transactions with innovative approaches and technologies. Gig contracts differ from traditional transactions in their progressiveness and adaptability to modern market realities. These contracts take into account rapidly changing business conditions and technological innovations, ensuring flexibility and speed in the conclusion and execution of agreements. The essence of gig contracts lies in their ability to create complex network relationships between various parties, including individuals and legal entities, companies, institutions, etc.

The analysis of the enacted legislation made it possible to draw a conclusion about more favorable working conditions on the market both for Diya.City resident companies and for gig specialists, because each of the parties has certain benefits, incentives and hope for a more stable and long-term cooperation, rather than simply concluding individual civil law contracts for the performance of a certain type of work.

It has been established that the introduction and use of gig contracts in Ukraine is a promising direction both for the development of IT-related companies and for gig specialists. In particular, gig contracts as a strategic tool for IT companies are characterized by flexibility and scalability; efficiency; by reducing costs. There are also certain advantages of gig contracts for gig specialists, among them: flexibility and independence (the ability to work on different projects and change the work schedule according to one's own needs), skill development (the opportunity to gain experience and develop skills in different areas by working on various projects), greater opportunities for career growth (opportunity to work with different clients and companies, expanding your contacts and opportunities).

Key words: transaction, contract, gig contract, obligations, business, civil legal relations, parties to a contract, concluding a contract, changing a contract, terminating a contract, contractual obligations, conflicting interests, conflicting obligations, digitization.